



MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 193 (XXXVII) — Nr. 1194

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Marti, 23 decembrie 2025

SUMAR

Nr.	Pagina	Nr.	Pagina
LEGI ȘI DECRETE			
244. — Lege privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe	2-3		
1.172. — Decret pentru promulgarea Legii privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe	3		
ORDONANȚE ȘI HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI			
85. — Ordonanță de urgență pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii agricole comune, politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2014-2020 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării	4-6	în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea transferurilor din bugetul de stat către bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate	8
1.144. — Hotărâre privind alocarea unor sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea bugetului Ministerului Energiei	7	1.148. — Hotărâre privind alocarea unor sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea bugetului Ministerului Apărării Naționale	8
1.145. — Hotărâre privind suplimentarea bugetului Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru gestionarea durabilă a fondului forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice și a fondului forestier proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale	7	1.149. — Hotărâre privind alocarea unor sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea bugetului Ministerului Apărării Naționale	9
1.147. — Hotărâre pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1.101/2025 privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut		1.150. — Hotărâre privind alocarea unor sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea bugetului Societății Române de Radiodifuziune	9
		1.151. — Hotărâre privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea bugetului Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor	10
		1.152. — Hotărâre privind alocarea unor sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea bugetului Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației	10
		ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE	
		Decizia nr. 20 din 20 octombrie 2025 (Complețul pentru soluționarea recursului în interesul legii)	11-16

LEGI ȘI DECRETE

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

SENATUL

LEGE

privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

Art. 1. — În temeiul art. 115 alin. (1) din Constituția României, republicată, Guvernul este abilitat ca, de la data intrării în vigoare a prezentei legi, dar nu înainte de încheierea celei de a doua sesiuni ordinare a anului 2025, și până la reluarea lucrărilor Parlamentului în prima sesiune ordinară a anului 2026, să emită ordonanțe în domenii care nu fac obiectul legilor organice, după cum urmează:

I. Finanțe și economie:

1. modificarea și completarea Legii nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală, cu modificările și completările ulterioare;

2. modificarea și completarea Legii nr. 227/2015 privind Codul fiscal, cu modificările și completările ulterioare;

3. reglementarea unor măsuri fiscal-bugetare;

4. reglementări privind contractele de credit de consum, precum și modificarea și completarea unor acte normative în domeniul financiar;

5. modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 41/1994 privind autorizarea plății cotizațiilor la organizațiile internaționale interguvernamentale la care România este parte, aprobată prin Legea nr. 126/1994, cu modificările și completările ulterioare.

II. Afaceri interne:

— modificarea și completarea unor acte normative din domeniul managementului situațiilor de urgență, al asistenței medicale de urgență și de prim ajutor calificat.

III. Dezvoltare, lucrări publice și administrație:

— modificarea și completarea unor acte normative din domeniul lucrărilor publice, construcțiilor și disciplinei în construcții, amenajării teritoriului, urbanismului, arhitecturii, precum și în domeniul locuirii.

IV. Agricultură:

1. modificarea și completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 11/2024 privind gestionarea financiară a alocărilor din Fondul european pentru afaceri maritime, pescuit și acvacultură aferente politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene, a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2021-2027, precum și pentru stingerea unor obligații fiscale datorate de beneficiarii Programului Operațional pentru Pescuit și Afaceri Maritime (POPAM) 2017-2020, aprobată cu modificări prin Legea nr. 197/2024, precum și modificarea art. II din Legea nr. 197/2024;

2. măsuri privind aprobarea Programului de susținere a crescătorilor de porcine pentru înființarea de locuri de cazare în complexuri de porcine de reproducție, creștere și îngrășare;

3. stabilirea unor norme sanitar-veterinare referitoare la sănătatea și bunăstarea animalelor, subprodusele care nu sunt destinate consumului uman, importul/exportul/tranzitul de animale vii, produse de origine animală și nonanimală, laboratoarele supuse controlului sanitar-veterinar și pentru siguranța alimentelor, produsele medicinale veterinare, reagenții și kiturile de diagnostic de uz veterinar, sancționarea contravențiilor la normele sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, precum și pentru modificarea și completarea

Ordonanței Guvernului nr. 42/2004 privind organizarea activității sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 215/2004, cu modificările și completările ulterioare.

V. Transporturi:

— modificarea și completarea Ordonanței Guvernului nr. 27/2011 privind transporturile rutiere, cu modificările și completările ulterioare, și a Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 28/1999 privind obligația operatorilor economici de a utiliza aparate de marcat electronice fiscale, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

VI. Muncă, solidaritate socială, familie și tineret:

— reglementarea unor măsuri în domeniul muncii, protecției sociale, familiei și tineretului.

VII. Sănătate:

1. modificarea și completarea Legii nr. 95/2006 privind reforma în domeniul sănătății, republicată, cu modificările și completările ulterioare, precum și a altor acte normative din domeniul sănătății;

2. modificarea și completarea Legii nr. 134/2019 privind reorganizarea Agenției Naționale a Medicamentului și a Dispozitivelor Medicale, precum și pentru modificarea unor acte normative, cu modificările și completările ulterioare;

3. modificarea și completarea Legii nr. 302/2018 privind măsurile de control al tuberculozei;

4. reglementări privind organizarea activității de transfuzie sanguină și standardele de calitate și siguranță pentru sângele și componentele sanguine de origine umană;

5. modificarea și completarea Legii nr. 185/2017 privind asigurarea calității în sistemul de sănătate, cu modificările și completările ulterioare.

VIII. Mediu:

1. măsuri pentru comasarea/desființarea/reorganizarea instituțiilor publice și autorităților aflate în subordinea, sub autoritatea sau în coordonarea Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor, în vederea eficientizării funcționării acestora, precum și a reducerii cheltuielilor cu funcționarea lor;

2. modificarea și completarea Legii nr. 171/2010 privind stabilirea și sancționarea contravențiilor silvice, cu modificările și completările ulterioare;

3. adoptarea strategiilor naționale pentru biodiversitate și gestionarea apelor, transpunerea documentelor programatice în domeniul deșeurilor și al calității aerului;

4. măsuri privind optimizarea implementării răspunderii extinse a producătorilor în domeniul deșeurilor și al economiei circulare, inclusiv în domeniul deșeurilor textile și al celor din materiale de construcții și demolări;

5. modificarea și completarea Legii nr. 139/2000 privind activitatea de meteorologie, republicată, cu modificările ulterioare.

IX. Investiții și proiecte europene:

1. reglementări privind gestionarea fondurilor europene alocate României prin Mecanismul de redresare și reziliență,

inclusiv reglementări necesare pentru îndeplinirea jaloanelor și ținutelor din cadrul Planului național de redresare și reziliență al României;

2. reglementări privind gestionarea fondurilor europene alocate României prin Fondul social pentru climă;

3. instituirea unor măsuri în domeniul fondurilor europene aferente politicii de coeziune și modificarea și completarea unor acte normative.

X. Cultură:

1. măsuri privind gestionarea timbrelor culturale;

2. modificarea și completarea Legii nr. 182/2000 privind protejarea patrimoniului cultural național mobil, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

3. reglementări necesare pentru îndeplinirea obligațiilor având ca obiect gestiunea colectivă obligatorie pentru administrarea dreptului de comunicare către public, în acord cu Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, prin modificarea și completarea Legii nr. 8/1996 privind dreptul de autor și drepturile conexe, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

XI. Românii de pretutindeni:

1. modificarea și completarea Legii nr. 321/2006 privind regimul acordării finanțărilor nerambursabile pentru programele, proiectele sau acțiunile privind sprijinirea activității românilor de pretutindeni și a organizațiilor reprezentative ale acestora, precum și a modului de repartizare și de utilizare a sumei prevăzute în bugetul Ministerului pentru Românii de Pretutindeni pentru această activitate, republicată, cu modificările și completările ulterioare;

2. modificarea și completarea Legii nr. 299/2007 privind sprijinul acordat românilor de pretutindeni, republicată, cu modificările și completările ulterioare.

XII. Prorogarea sau modificarea unor termene prevăzute în acte normative cu putere de lege

Art. 2. — În conformitate cu dispozițiile art. 115 alin. (3) din Constituția României, republicată, ordonanțele emise de Guvern în temeiul art. 1 vor fi înaintate spre aprobare Parlamentului, potrivit procedurii legislative, până la reluarea lucrărilor Parlamentului în prima sesiune ordinară a anului 2026. Nerespectarea termenului atrage încetarea efectelor ordonanței.

Această lege a fost adoptată de Parlamentul României, cu respectarea prevederilor art. 75 și ale art. 76 alin. (2) din Constituția României, republicată.

p. PREȘEDINTELE CAMEREI DEPUTAȚILOR,
NATALIA-ELENA INTOTERO

PREȘEDINTELE SENATULUI
MIRCEA ABRUDEAN

București, 23 decembrie 2025.

Nr. 244.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI

D E C R E T

**pentru promulgarea Legii privind abilitarea Guvernului
de a emite ordonanțe**

În temeiul prevederilor art. 77 alin. (1) și ale art. 100 alin. (1) din Constituția României, republicată,

Președintele României d e c r e t e a z ă:

Articol unic. — Se promulgă Legea privind abilitarea Guvernului de a emite ordonanțe și se dispune publicarea acestei legi în Monitorul Oficial al României, Partea I.

PREȘEDINTELE ROMÂNIEI
NICUȘOR-DANIEL DAN

București, 23 decembrie 2025.

Nr. 1.172.

ORDONANȚE ȘI HOTĂRĂRI ALE GUVERNULUI ROMÂNIEI

GUVERNUL ROMÂNIEI

ORDONANȚĂ DE URGENȚĂ

pentru completarea Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii agricole comune, politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2014-2020 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării

Având în vedere faptul că, în prezent, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale, denumit în continuare *MADR*, în calitate de autoritate de management pentru Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020 și pentru Planul strategic PAC 2023-2027, denumit în continuare *PS 2023-2027*, gestionează alocarea financiară din bugetul Uniunii Europene, pusă la dispoziția României pentru implementarea politicii agricole comune (PAC), prin Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, FEADR și Fondul european de garantare agricolă, FEAGA,

întrucât implementarea PNDR 2014-2020 a fost prelungită în condițiile prevederilor Regulamentului (UE) 2020/2.220 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 decembrie 2020 de stabilire a anumitor dispoziții tranzitorii privind sprijinul acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și din Fondul european de garantare agricolă (FEAGA) în anii 2021 și 2022 și de modificare a Regulamentelor (UE) nr. 1.305/2013, (UE) nr. 1.306/2013 și (UE) nr. 1.307/2013 în ceea ce privește resursele și aplicarea regulamentelor respective în anii 2021 și 2022 și a Regulamentului (UE) nr. 1.308/2013 în ceea ce privește resursele și repartizarea unui astfel de sprijin pentru anii 2021 și 2022,

luând în considerare că data de 31 decembrie 2025 este data finală de eligibilitate a cheltuielilor FEADR în PNDR 2014-2020, potrivit prevederilor Regulamentului (UE) nr. 1.306/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentelor (CEE) nr. 352/78, (CE) nr. 165/94, (CE) nr. 2.799/98, (CE) nr. 814/2000, (CE) nr. 1.290/2005 și (CE) nr. 485/2008 ale Consiliului și ale Regulamentului (UE) 2020/2.220,

ținând seama că, potrivit prevederilor art. 65 din Regulamentul (UE) nr. 1.305/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 privind sprijinul pentru dezvoltare rurală acordat din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.698/2005 al Consiliului, este în sarcina statelor membre să adopte toate actele cu putere de lege și administrative specifice aplicării regulamentelor europene și protejării intereselor financiare ale Uniunii Europene,

luând în considerare prevederile art. 155 din Regulamentul (UE) 2021/2.115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEAGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1.305/2013 și (UE) nr. 1.307/2013 care stabilește condițiile privind eligibilitatea anumitor tipuri de cheltuieli legate de perioada planului strategic PAC, este posibil ca anumite cheltuieli aferente măsurilor din programul de dezvoltare rurală anterior să poată continua a fi efectuate în condițiile PS 2023-2027.

Având în vedere că pentru implementarea PNDR 2014-2020 au fost adoptate și sunt aplicabile prevederile Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii agricole comune, politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2014-2020 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 56/2016, cu modificările și completările ulterioare,

prin Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 85/2023 privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile alocate României din FEAGA și FEADR, aferente politicii agricole comune, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2023-2027 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării, cu modificările și completările ulterioare, a fost stabilit cadrul financiar general pentru gestionarea în lei și euro a asistenței financiare nerambursabile alocate României pentru implementarea politicii agricole comune, prin Planul strategic PAC 2023-2027, aprobat prin Decizia de punere în aplicare a Comisiei Europene nr. C(2022)8.783 final din 7 decembrie 2022 de aprobare a planului strategic PAC 2023-2027 al României în vederea unui sprijin din partea Uniunii finanțat de Fondul european de garantare agricolă și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală, cu modificările și completările ulterioare, precum și a prefinanțării și cofinanțării aferente acestei asistențe, în vederea asigurării unui management financiar eficient al fondurilor provenite din Fondul european de garantare agricolă și Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală pentru perioada de programare 2023-2027.

Întrucât există proiecte în curs de implementare, contractate în condițiile PNDR 2014-2020, care, din motive obiective, inclusiv dificultăți de natură economică, comercială și constrângeri financiare, nu pot fi implementate până la data de 31 decembrie 2025 și, pe cale de consecință, nici plățile nu pot fi efectuate de către Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale, denumită în continuare *AFIR*, cu încadrarea în termenul menționat, ținând seama de impactul negativ pe care l-ar avea nefinalizarea acestora cu toate consecințele economice și financiare care ar decurge din nefinalizare, apare ca necesară utilizarea posibilității de tranzitare pentru finanțare în condițiile PS PAC 2023-2027 a acelor proiecte care prezintă șanse reale de finalizare. Totodată, pentru o serie de angajamente de mediu și climă asumate în baza măsurilor din PNDR 2014-2020, care continuă și în perioada de aplicare a PS PAC 2023-2027, este necesară asigurarea resurselor financiare în PS PAC 2023-2027.

Ținând seama de demersurile întreprinse față de Comisia Europeană, Ministerul Agriculturii și Dezvoltării Rurale asigură transmiterea oficială către Comisie a propunerii de modificare a PS PAC 2023-2027 referitoare la tranzitarea și continuarea implementării proiectelor/angajamentelor/contractelor aferente PNDR 2014-2020, în vederea aprobării.

Având în vedere faptul că se impune asigurarea cadrului normativ național privind tranziția, este necesar ca, în regim de urgență, să se completeze Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 49/2015, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 56/2016, cu modificările și completările ulterioare, astfel încât Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale să poată încheia în timp util acte adiționale la contractele de finanțare, iar plata să se poată efectua după data de 31 decembrie 2025.

Luând în considerare faptul că, în prezent, este în curs de derulare Acordul de finanțare pentru implementarea Instrumentului financiar de creditare cu partajarea riscului, finanțat din Programul Național de Dezvoltare Rurală 2014-2020, semnat la 28 noiembrie 2017 între Guvernul României reprezentat de MADR și AFIR și Fondul European de Investiții, cu modificările ulterioare, care stabilește că perioada de eligibilitate a cheltuielilor expiră la data de 31 decembrie 2025, este necesar să se stabilească cadrul normativ referitor la reutilizarea sumelor disponibilizate ca urmare a închiderii instrumentelor financiare care au fost implementate în perioada de programare 2014-2020, în conformitate cu prevederile art. 45 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.083/2006 al Consiliului.

Neadoptarea prezentei ordonanțe de urgență este de natură să conducă la dezangajarea de fonduri din FEADR, respectiv pierderi de circa 750 milioane lei, prin neutilizarea posibilității permise de legislația europeană, în condițiile stabilite de această legislație, aplicabile în mod unitar de către toate statele membre ale Uniunii Europene.

Având în vedere faptul că cele menționate mai sus vizează interesul public și strategic în ceea ce privește absorbția fondurilor europene din Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală — FEADR și constituie o situație de urgență a cărei reglementare nu poate fi amânată, se impune adoptarea de măsuri imediate pe calea ordonanței de urgență.

În temeiul art. 115 alin. (4) din Constituția României, republicată,

Guvernul României adoptă prezenta ordonanță de urgență.

Art. I. — Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 49/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile aferente politicii agricole comune, politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2014-2020 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garantării, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 816 din 3 noiembrie 2015, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 56/2016, cu modificările și completările ulterioare, se completează după cum urmează:

1. La articolul 22, după alineatul (5) se introduc patru noi alineate, alin. (6)-(9), cu următorul cuprins:

„(6) Contractele finanțate din PNDR 2014-2020 în cadrul submăsurilor 4.1 «Investiții în exploatații agricole», 4.1a «Investiții în exploatații pomicole», 4.2 «Sprijin pentru investiții în procesarea/marketingul produselor agricole», 4.2a «Investiții în procesarea/marketingul produselor din sectorul pomicol», 4.3 «Investiții pentru dezvoltarea, modernizarea sau adaptarea infrastructurii agricole și silvice», 5.1 «Sprijin pentru investiții în acțiuni preventive menite să reducă consecințele dezastrelor naturale, evenimentelor adverse și evenimentelor catastrofale», 6.4 «Investiții în crearea și dezvoltarea de activități neagricole», 7.2 «Investiții în crearea și modernizarea infrastructurii de bază la scară mică», 7.6 «Investiții asociate cu protejarea patrimoniului cultural», 9.1 «Înființarea grupurilor de producători în sectorul agricol», 9.1a «Înființarea grupurilor de producători în sectorul pomicol», 16.4 «Sprijin acordat pentru cooperare orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în sectorul agricol», 16.4a «Sprijin pentru cooperarea orizontală și verticală între actorii din lanțul de aprovizionare în sectorul pomicol» și 19.2 «Sprijin pentru implementarea acțiunilor în cadrul strategiei de dezvoltare locală», inclusiv schemele de ajutor de stat și de *minimis* aferente, după caz, nefinalizate până la expirarea termenului de eligibilitate a cheltuielilor efectuate în cadrul acestora, precum și angajamentele asumate în baza măsurilor 8 «Investiții în dezvoltarea zonelor împădurite și în îmbunătățirea viabilității pădurilor», 10 «Agromediu și climă», 11 «Agricultură ecologică» și 15 «Servicii de silvomediu, servicii climatice și conservarea pădurilor» din cadrul PNDR 2014-2020 care se află în implementare în perioada de aplicare a Planului strategic PAC 2023-2027, denumit în continuare PS 2023-2027,

pot fi preluate pentru finanțare în PS 2023-2027, cu respectarea prevederilor art. 155 din Regulamentul (UE) 2021/2.115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1.305/2013 și (UE) nr. 1.307/2013, denumit în continuare *Regulamentul (UE) 2021/2.115*, în limita fondurilor disponibile.

(7) Finanțarea din PS 2023-2027 a contractelor/angajamentelor prevăzute la alin. (6) se realizează în următoarele condiții:

a) respectarea prevederilor PS 2023-2027 în conformitate cu Regulamentul (UE) 2021/2.115 și Regulamentul (UE) 2021/2.116 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 privind finanțarea, gestionarea și monitorizarea politicii agricole comune și de abrogare a Regulamentului (UE) nr. 1.306/2013, cu modificările și completările ulterioare, Regulamentul (UE) 2023/2.831 al Comisiei din 13 decembrie 2023 privind aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene ajutoarelor *de minimis*, Regulamentul (UE) nr. 651/2014 al Comisiei din 17 iunie 2014 de declarare a anumitor categorii de ajutoare compatibile cu piața internă în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratat, cu modificările și completările ulterioare, Regulamentul (UE) 2022/2.472 al Comisiei din 14 decembrie 2022 de declarare a anumitor categorii de ajutoare în sectoarele agricol și forestier și în zonele rurale ca fiind compatibile cu piața internă, în aplicarea articolelor 107 și 108 din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene, după caz, pentru proiectele care intră sub incidența acestora;

b) intensitatea sprijinului rămâne cea prevăzută în contractul de finanțare sau, după caz, fișa măsurii, în situația în care aceasta este la un nivel mai mic decât cel prevăzut în PS 2023-2027, respectiv se reduce la nivelul prevăzut în Regulamentul (UE) 2021/2.115, în situația în care prin contractul de finanțare sau, după caz, fișa măsurii este la un nivel mai mare.

(8) Pentru încheierea actelor adiționale la contractele de finanțare care intră sub incidența prevederilor alin. (6), beneficiarii prezintă în termenul indicat de AFIR, prin notificare,

dovada constituirii unei garanții emise în conformitate cu prevederile art. 23 alin. (3), corespunzătoare avansului încasat și nejustificat cu o durată de valabilitate care să acopere durata de execuție prelungită a contractului de finanțare.

(9) Implementarea proiectelor preluate cu respectarea condițiilor prevăzute la alin. (7) și (8) continuă pentru durata de timp prevăzută în actul adițional care se încheie potrivit procedurilor AFIR și nu aduce atingere numărului maxim de proiecte pentru care se poate acorda sprijin în cadrul PS 2023-2027.”

2. După articolul 58 se introduce un nou articol, art. 58¹, cu următorul cuprins:

„Art. 58¹. — (1) După expirarea perioadei de eligibilitate a cheltuielilor aferente PNDR 2014-2020, sumele provenite din capitalul Fondului de fonduri, denumit în continuare *FdF*, în baza căruia a fost instituit instrumentul financiar de creditare cu partajarea riscului la nivel de portofoliu, conform art. 42 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 17 decembrie 2013 de stabilire a unor dispoziții comune privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune, Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime, precum și de stabilire a unor dispoziții generale privind Fondul european de dezvoltare regională, Fondul social european, Fondul de coeziune și Fondul european pentru pescuit și afaceri maritime și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1.083/2006 al Consiliului, denumit în continuare *Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013*, care se restituie de către gestionarul *FdF*, precum și orice venituri acumulate se virează în contul AFIR, în euro, în termenul prevăzut în acordul de finanțare. Aceste sume sunt virate ulterior de AFIR în contul denominat în euro deschis pe seama MADR la Banca Națională a României.

(2) Sumele prevăzute la alin. (1) declarate eligibile în urma închiderii conturilor de către Comisia Europeană se utilizează în conformitate cu prevederile art. 45 din Regulamentul (UE) nr. 1.303/2013.

(3) La închiderea PNDR 2014-2020, suma din capitalul *FdF* angajată pentru finanțare destinatarilor finali rămâne la dispoziția gestionarului *FdF* până la rambursarea creditelor aflate în derulare.

(4) Termenele și modalitatea de restituire a sumelor prevăzute la alin. (1) și (3), fluxul financiar și regimul aplicabil creditelor rămase în sold la 31 decembrie 2025, precum și a dobânzilor și veniturilor din operațiuni aferente *FdF* se derulează potrivit acordului de finanțare.”

Art. II. — Actele adiționale prevăzute la art. 22 alin. (8) și (9) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 49/2015 privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile

aferente politicii agricole comune, politicii comune de pescuit și politicii maritime integrate la nivelul Uniunii Europene, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2014-2020 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garanțării, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 56/2016, cu modificările și completările ulterioare, se încheie începând cu data intrării în vigoare a prezentei ordonanțe de urgență, iar cheltuielile sunt eligibile în condițiile prevederilor art. 86 alin. (3) din Regulamentul (UE) 2021/2.115 al Parlamentului European și al Consiliului din 2 decembrie 2021 de stabilire a normelor privind sprijinul pentru planurile strategice care urmează a fi elaborate de statele membre în cadrul politicii agricole comune (planurile strategice PAC) și finanțate de Fondul european de garantare agricolă (FEGA) și de Fondul european agricol pentru dezvoltare rurală (FEADR) și de abrogare a Regulamentelor (UE) nr. 1.305/2013 și (UE) nr. 1.307/2013, începând cu data transmiterii către Comisia Europeană a cererii de modificare a PS 2023-2027 pentru introducerea condițiilor referitoare la continuarea eligibilității cheltuielilor pentru contribuție din FEADR. Actele adiționale se încheie sub condiția adaptării drepturilor și obligațiilor contractuale cu propunerea de modificare a PS 2023-2027, astfel cum se aprobă de către Comisia Europeană și sub condiția rezolutorie a neaprobării de către Comisie a preluării finanțării din FEADR prin PS 2023-2027 sau a imposibilității beneficiarului de a respecta condițiile aprobate în PS 2023-2027.

Art. III. — Pentru contractele de finanțare/angajamentele a căror finanțare a fost preluată în cadrul Planului strategic PAC 2023–2027, denumit în continuare *PS 2023-2027*, potrivit art. 22 alin. (6)–(9) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 49/2015, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 56/2016, cu modificările și completările ulterioare, Agenția pentru Finanțarea Investițiilor Rurale efectuează plățile și, după caz, recuperează sprijinul financiar acordat cu aplicarea prevederilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 85/2023 privind gestionarea financiară a fondurilor europene nerambursabile alocate României din FEGA și FEADR, aferente politicii agricole comune, precum și a fondurilor alocate de la bugetul de stat pentru perioada de programare 2023-2027 și pentru modificarea și completarea unor acte normative din domeniul garanțării, cu modificările și completările ulterioare, în timp ce recuperarea sumelor aferente plăților și avansurilor efectuate anterior tranziției în PS PAC 2023–2027 se realizează potrivit dispozițiilor Ordonanței de urgență a Guvernului nr. 49/2015, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 56/2016, cu modificările și completările ulterioare.

PRIM-MINISTRU
ILIE-GAVRIL BOLOJAN

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
Marian Neacșu
Ministrul agriculturii și dezvoltării rurale,
Florin-Ionuț Barbu
Ministrul finanțelor,
Alexandru Nazare

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind alocarea unor sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea bugetului Ministerului Energiei

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2025 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2025,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă suplimentarea bugetului Ministerului Energiei pe anul 2025 cu suma de 473.267 mii lei, reprezentând credite de angajament și credite bugetare, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, la capitolul 81.01 „Combustibili și energie”, titlul 55 „Alte transferuri”, alineatul 55.01 „Transferuri interne”, articolul 55.01.46 „Transferuri către întreprinderi în cadrul schemelor de ajutor de stat”, în vederea asigurării sumelor necesare reîntregirii veniturilor rezultate din privatizare utilizate conform art. 13 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 21/2022 privind instituirea cadrului

legal pentru acordarea unui ajutor de stat pentru restructurarea Societății „Complexul Energetic Oltenia” — S.A., aprobată cu modificări prin Legea nr. 185/2022, cu modificările ulterioare.

Art. 2. — Ministerul Energiei, în calitate de ordonator principal de credite, răspunde de modul de utilizare, în conformitate cu dispozițiile legale, a sumelor alocate potrivit prevederilor art. 1.

Art. 3. — Se autorizează Ministerul Finanțelor să introducă, la propunerea ordonatorului principal de credite, modificările corespunzătoare în structura bugetului de stat și în volumul și structura bugetului Ministerului Energiei pe anul 2025.

PRIM-MINISTRU

ILIE-GAVRIL BOLOJAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
Marian Neacșu
Ministrul energiei,
Bogdan-Gruia Ivan

Ministrul finanțelor,
Alexandru Nazare

București, 23 decembrie 2025.
Nr. 1.144.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind suplimentarea bugetului Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru gestionarea durabilă a fondului forestier proprietate privată a persoanelor fizice și juridice și a fondului forestier proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2025 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2025,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă suplimentarea bugetului Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor pe anul 2025 cu suma de 203.367 mii lei, reprezentând credite de angajament și credite bugetare, la capitolul 83.01 „Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânatoare”, din care 83.322 mii lei, reprezentând credite de angajament și credite bugetare, la titlul 51 „Transferuri între unități ale administrației publice”, și 120.045 mii lei, reprezentând credite de angajament și credite bugetare, la titlul 55 „Alte transferuri”, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru gestionarea durabilă a fondului forestier proprietate

privată a persoanelor fizice și juridice și a fondului forestier proprietate publică și privată a unităților administrativ-teritoriale.

Art. 2. — Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor, prin Garda Forestieră Națională, și structurile din subordinea acesteia răspund de modul de utilizare, în conformitate cu dispozițiile legale, a sumei alocate potrivit prevederilor art. 1.

Art. 3. — Se autorizează Ministerul Finanțelor să introducă, la propunerea ordonatorului principal de credite, modificările corespunzătoare în structura bugetului de stat și în volumul și structura bugetului Ministerului Mediului, Apelor și Pădurilor pe anul 2025.

PRIM-MINISTRU

ILIE-GAVRIL BOLOJAN

Contrasemnează:

Ministrul mediului, apelor și pădurilor,
Diana-Anda Buzoianu

Ministrul finanțelor,
Alexandru Nazare

București, 23 decembrie 2025.
Nr. 1.145.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

pentru modificarea Hotărârii Guvernului nr. 1.101/2025 privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea transferurilor din bugetul de stat către bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, precum și al art. 17 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2025 privind rectificarea bugetului de stat pe anul 2025,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Articol unic. — Hotărârea Guvernului nr. 1.101/2025 privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea transferurilor din bugetul de stat către bugetul Fondului național unic de asigurări sociale de sănătate, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1175 din 18 decembrie 2025, se modifică după cum urmează:

— **Articolul 1 va avea următorul cuprins:**

„Art. 1. — Se aprobă suplimentarea bugetului Ministerului Sănătății pe anul 2025 din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, cu suma de 1.964.000 mii lei, la capitolul 56.01 «Transferuri cu caracter general între diferite nivele ale administrației», titlul 51 «Transferuri între unități ale administrației publice»,

articolul 51.01 «Transferuri curente», din care cu suma de 964.000 mii lei, reprezentând atât credite de angajament, cât și credite bugetare, la alineatul 51.01.11 «Transferuri din bugetul de stat către bugetul fondului național unic de asigurări sociale de sănătate», și cu suma de 1.000.000 mii lei, reprezentând atât credite de angajament, cât și credite bugetare, la alineatul 51.01.69 «Transferuri de la bugetul de stat către bugetul fondului național unic de asigurări sociale de sănătate pentru acoperirea deficitului rezultat din aplicarea prevederilor legale referitoare la concediile și indemnizațiile de asigurări sociale de sănătate», pentru acoperirea cheltuielilor cu materiale și prestări de servicii cu caracter medical și a cheltuielilor cu concedii medicale și indemnizații de asigurări sociale de sănătate.”

PRIM-MINISTRU

ILIE-GAVRIL BOLOJAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,

Marian Neacșu

Ministrul sănătății,

Alexandru-Florin Rogobete

București, 23 decembrie 2025.

Nr. 1.147.

Președintele Casei Naționale de Asigurări de Sănătate,

Horațiu-Remus Moldovan

Ministrul finanțelor,

Alexandru Nazare

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind alocarea unor sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea bugetului Ministerului Apărării Naționale

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2025 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2025,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă suplimentarea bugetului Ministerului Apărării Naționale pe anul 2025 cu suma de 1.300.000 mii lei, reprezentând credite de angajament și credite bugetare, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, la capitolul 60.01 „Apărare”, titlul 71 „Active nefinanciare”, în vederea asigurării sumelor necesare plății obligațiilor ce revin din contractele încheiate pentru achiziții de echipamente militare și asigurării finanțării proiectelor de infrastructură militară.

Art. 2. — Ministerul Apărării Naționale, în calitate de ordonator principal de credite, răspunde de modul de utilizare, în conformitate cu dispozițiile legale, a sumelor alocate potrivit prevederilor art. 1.

Art. 3. — Se autorizează Ministerul Finanțelor să introducă, la propunerea ordonatorului principal de credite, modificările corespunzătoare în structura bugetului de stat și în volumul și structura bugetului Ministerului Apărării Naționale pe anul 2025.

PRIM-MINISTRU

ILIE-GAVRIL BOLOJAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru, ministrul apărării naționale,

Radu-Dinel Miruță

București, 23 decembrie 2025.

Nr. 1.148.

Ministrul finanțelor,

Alexandru Nazare

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind alocarea unor sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea bugetului Ministerului Apărării Naționale

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2025 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2025,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă suplimentarea bugetului Ministerului Apărării Naționale pe anul 2025 cu suma de 300.000 mii lei, reprezentând credite de angajament și credite bugetare, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, la capitolul 60.01 „Apărare”, titlul 71 „Active nefinanciare”, în vederea asigurării sumelor necesare plății obligațiilor ce revin din contractele încheiate pentru achiziții de echipamente militare și asigurării finanțării proiectelor de infrastructură militară.

Art. 2. — Ministerul Apărării Naționale, în calitate de ordonator principal de credite, răspunde de modul de utilizare, în conformitate cu dispozițiile legale, a sumelor alocate potrivit prevederilor art. 1.

Art. 3. — Se autorizează Ministerul Finanțelor să introducă, la propunerea ordonatorului principal de credite, modificările corespunzătoare în structura bugetului de stat și în volumul și structura bugetului Ministerului Apărării Naționale pe anul 2025.

PRIM-MINISTRU
ILIE-GAVRIL BOLOJAN
Contrasemnează:

Viceprim-ministru, ministrul apărării naționale,
Radu-Dinel Miruță
București, 23 decembrie 2025.
Nr. 1.149.

Ministrul finanțelor,
Alexandru Nazare

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind alocarea unor sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea bugetului Societății Române de Radiodifuziune

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2025 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2025,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă suplimentarea bugetului Societății Române de Radiodifuziune pe anul 2025 la capitolul 67.01 „Cultură, recreere și religie”, titlul 55 „Alte transferuri”, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului pe anul 2025, cu suma de 6.000 mii lei credite de angajament și credite bugetare, pentru finanțarea cheltuielilor curente.

Art. 2. — Ministerul Finanțelor este autorizat să introducă, la propunerea ordonatorului principal de credite, modificările corespunzătoare în structura bugetului de stat și în volumul și structura bugetului Societății Române de Radiodifuziune pe anul 2025.

Art. 3. — Societatea Română de Radiodifuziune răspunde de modul de utilizare, în conformitate cu dispozițiile legale, a sumei alocate potrivit prevederilor art. 1.

PRIM-MINISTRU
ILIE-GAVRIL BOLOJAN

Contrasemnează:
Viceprim-ministru,
Marian Neacșu

Secretarul general al Guvernului,
Ștefan-Radu Oprea

Președintele Societății Române de Radiodifuziune,
Robert-Cristian Schwartz
Ministrul finanțelor,
Alexandru Nazare

București, 23 decembrie 2025.
Nr. 1.150.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind alocarea unei sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea bugetului Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2025 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2025,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă alocarea sumei de 101.792 mii lei, reprezentând credite de angajament și credite bugetare, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea bugetului Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor pe anul 2025 la capitolul 83.01 „Agricultură, silvicultură, piscicultură și vânătoare”, titlul 51 „Transferuri între unități ale administrației publice”, pentru titlul 20 „Bunuri și servicii”, în vederea achitării obligațiilor de plată restante în ceea ce privește activitățile și acțiunile desfășurate de medicii veterinari de liberă practică împuterniciți.

Art. 2. — (1) Autoritatea Națională Sanitară Veterinară și pentru Siguranța Alimentelor, prin direcțiile sanitar-veterinare și pentru siguranța alimentelor județene, respectiv a municipiului București, răspunde de modul de utilizare, în conformitate cu dispozițiile legale, a sumei alocate potrivit prevederilor art. 1.

(2) Sumele rămase neutilizate se restituie la Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului până la finele anului 2025.

Art. 3. — Se autorizează Ministerul Finanțelor să introducă, la propunerea ordonatorului principal de credite, modificările corespunzătoare în structura bugetului de stat și în volumul și structura bugetului Autorității Naționale Sanitare Veterinare și pentru Siguranța Alimentelor pe anul 2025.

PRIM-MINISTRU

ILIE-GAVRIL BOLOJAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
Marian Neacșu
Secretarul general al Guvernului,
Ștefan-Radu Oprea

Președintele Autorității Naționale Sanitare Veterinare
și pentru Siguranța Alimentelor,
Alexandru Nicolae Bociu
Ministrul finanțelor,
Alexandru Nazare

București, 23 decembrie 2025.

Nr. 1.151.

GUVERNUL ROMÂNIEI

HOTĂRÂRE

privind alocarea unor sume din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, pentru suplimentarea bugetului Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației

În temeiul art. 108 din Constituția României, republicată, și al art. 16 din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 64/2025 cu privire la rectificarea bugetului de stat pe anul 2025,

Guvernul României adoptă prezenta hotărâre.

Art. 1. — Se aprobă suplimentarea bugetului Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației pe anul 2025, cu suma de 200.000 mii lei, reprezentând credite bugetare, din Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului, prevăzut în bugetul de stat pe anul 2025, la capitolul 70.01 „Locuințe, servicii și dezvoltare publică”, titlul 55 „Alte transferuri”, pentru finanțarea Programului național de construcții de interes public sau social.

Art. 2. — Ministerul Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației, în calitate de ordonator principal de credite,

răspunde de modul de utilizare, în conformitate cu dispozițiile legale, a sumelor alocate potrivit prevederilor art. 1.

Art. 3. — Se autorizează Ministerul Finanțelor să introducă, la propunerea ordonatorului principal de credite, modificările corespunzătoare în structura bugetului de stat și în volumul și structura bugetului Ministerului Dezvoltării, Lucrărilor Publice și Administrației pe anul 2025.

Art. 4. — Sumele rămase neutilizate se restituie la Fondul de rezervă bugetară la dispoziția Guvernului până la sfârșitul anului 2025.

PRIM-MINISTRU

ILIE-GAVRIL BOLOJAN

Contrasemnează:

Viceprim-ministru,
Tánczos Barna
Ministrul dezvoltării, lucrărilor publice și administrației,
Cseke Attila-Zoltán

Ministrul finanțelor,
Alexandru Nazare

București, 23 decembrie 2025.

Nr. 1.152.

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
COMPLETUL PENTRU SOLUȚIONAREA RECURSULUI ÎN INTERESUL LEGII

DECIZIA Nr. 20

din 20 octombrie 2025

Dosar nr. 1.360/1/2025

Lia Savonea

— președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție —
președintele completului

Carmen Elena Popoiag

— președintele Secției I civile

Adina Oana Surdu

— președintele Secției a II-a civile

Elena Diana Tămagă

— președintele Secției de contencios administrativ și fiscal

Eleni Cristina Marcu

— președintele delegat al Secției penale

Adina Georgeta Nicolae

— judecător la Secția I civilă

Lavinia Dascălu

— judecător la Secția I civilă

Mirela Vișan

— judecător la Secția I civilă

Mariana Hortolomei

— judecător la Secția I civilă

Mihai Andrei Negoescu-Gândac

— judecător la Secția I civilă

Liviu Eugen Făget

— judecător la Secția I civilă

Iulia Manuela Cîrnu

— judecător la Secția a II-a civilă

Rodica Zaharia

— judecător la Secția a II-a civilă

Valentina Vrabie

— judecător la Secția a II-a civilă

Petronela Iulia Nițu

— judecător la Secția a II-a civilă

Iulia Craiu

— judecător la Secția a II-a civilă

Adriana Nicolae

— judecător la Secția a II-a civilă

Carmen Maria Ilie

— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Adriana Florina Secrețeanu

— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Vasile Bîcu

— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Carmen Mihaela Voinescu

— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Bogdan Cristea

— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Alina Irina Prisecaru

— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

Valerica Voica

— judecător la Secția penală

Adrian Glugă

— judecător la Secția penală

1. Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ce formează obiectul Dosarului nr. 1.360/1/2025 este legal constituit conform dispozițiilor art. 516 alin. (2) din Codul de procedură civilă și art. 31 alin. (4) lit. b) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de

Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările și completările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Lia Savonea, președintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție este reprezentat de doamna procuror-șef al Secției judiciare, Antonia Eleonora Constantin.

4. La ședința de judecată participă doamna Mihaela Lorena Repana, magistrat-asistent în cadrul Secțiilor Unite, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 32 din Regulament.

5. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii ia în examinare recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Pitești, ce formează obiectul Dosarului nr. 1.360/1/2025.

6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, doamna judecător Lia Savonea, președintele completului, acordă cuvântul asupra recursului în interesul legii reprezentantei procurorului general.

7. Doamna procuror Antonia Eleonora Constantin solicită admiterea recursului în interesul legii și pronunțarea unei decizii de unificare a practicii judiciare, arătând că Ministerul Public apreciază ca fiind în litera și spiritul legii cea de-a doua orientare jurisprudențială prezentată în sesizarea de recurs în interesul legii, în sensul că sintagma „*instanța la care una dintre părți este judecător*” din cuprinsul art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă trebuie interpretată și aplicată în sensul restrictiv, acela de complet de judecată în cadrul căruia una dintre părți este judecător. Susține argumentele formulate în scris prin punctul de vedere depus la dosar.

8. Nefiind întrebări pentru reprezentanta Ministerului Public, doamna judecător Lia Savonea, președintele completului, declară dezbaterile închise, iar completul rămâne în pronunțare asupra recursului în interesul legii.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra recursului în interesul legii, constată următoarele:

I. Sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție. Problema de drept soluționată diferit de instanțele judecătorești

9. Prin Hotărârea nr. 13 din 19 iunie 2025, Colegiul de conducere al Curții de Apel Pitești a sesizat instanța supremă cu soluționarea recursului în interesul legii ce vizează problema de drept referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă.

10. Recursul în interesul legii a fost înregistrat la Înalta Curte de Casație și Justiție la 23 iunie 2025, formându-se Dosarul nr. 1.360/1/2025, cu termen de soluționare la data de 20 octombrie 2025.

II. Dispozițiile legale care formează obiectul sesizării

11. Codul de procedură civilă:

„Art. 42. — (1) Judecătorul este, de asemenea, incompatibil de a judeca în următoarele situații: (...)”

5. dacă el, soțul sau rudele lor până la gradul al patrulea inclusiv ori afinii lor, după caz, sunt părți într-un proces care se judecă la instanța la care una dintre părți este judecător; (...)”

III. Practica judiciară neunitară invocată de autorul sesizării

12. Autorul sesizării a arătat că problema de drept a fost soluționată diferit la nivelul instanțelor naționale, existând practică judiciară neunitară referitoare la modalitatea de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă.

13. Astfel, într-o primă orientare jurisprudențială, sintagma „*instanța la care una dintre părți este judecător*” din cuprinsul textului de lege menționat a fost interpretată în sens larg, interesând faptul că partea este judecător în cadrul instanței pe rolul căreia se află cauza în care judecătorul este, la rândul său, parte, iar nu și calitatea acestuia de membru în completul de judecată investit cu judecarea procesului.

14. Într-o a doua orientare jurisprudențială, aceeași sintagmă a primit o interpretare restrictivă, reținându-se că se referă la completul de judecată în cadrul căruia una dintre părți este judecător, fiind legal investit cu soluționarea cauzei în care judecătorul care formulează declarația de abținere este, la rândul său, parte.

15. S-a apreciat că această interpretare restrictivă răspunde intenției legiuitorului, în condițiile în care cazurile de incompatibilitate prevăzute de art. 41 și 42 din Codul de procedură civilă sunt de strictă interpretare, iar constatarea lor impune existența unor indicii certe care să susțină subiectivismul și lipsa de imparțialitate a judecătorului.

IV. Jurisprudența Curții Constituționale

16. Cu ocazia examinării dispozițiilor art. 27 din Codul de procedură civilă din 1865, care reglementau cazurile de recuzare a judecătorilor, Curtea Constituțională a reținut prin numeroase decizii că, prin această reglementare, este împiedicată posibilitatea îndepărtării de către o parte de rea-credință a unui judecător pentru motive subiective sau netemeinice, situație care nu contravine textelor constituționale și nici jurisprudenței Curții Europene a Drepturilor Omului (spre exemplu, Decizia nr. 40 din 27 ianuarie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 165 din 24 februarie 2005; Decizia nr. 1.059 din 14 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 783 din 24 noiembrie 2008; Decizia nr. 683 din 5 mai 2009, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 381 din 4 iunie 2009; Decizia nr. 155 din 25 februarie 2010, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 209 din 2 aprilie 2010; Decizia nr. 301 din 1 martie 2011, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 266 din 15 aprilie 2011).

17. În privința dispozițiilor art. 28 din Codul de procedură civilă din 1865, Curtea Constituțională a reținut că instituția recuzării în procesele judiciare se justifică prin imperativul asigurării unei judecăți imparțiale, în care părțile să fie protejate de eventuala părtinire a judecătorului, cauzată de legătura de rudenie sau afinitate cu una dintre părți, interesul personal pe care îl are în soluționarea cauzei deduse judecății sau alte asemenea împrejurări, expres prevăzute de lege. În consecință, s-a arătat că recuzarea nu poate fi decât individuală, și nu colectivă, și nici nu poate conduce, în sistemul nostru juridic, la împiedicarea tuturor judecătorilor unei instanțe de a judeca procesele cu care au fost investiți în condițiile legii (a se vedea Decizia nr. 1.059 din 14 octombrie 2008, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 783 din 24 noiembrie 2008).

18. Curtea Constituțională a mai reținut că relațiile de colegialitate dintre judecătorii aceleiași instanțe sau chiar din cadrul aceleiași secții nu justifică suspiciunea privind imparțialitatea judecătorilor care urmează să soluționeze cererea de recuzare îndreptată împotriva unui alt judecător și, cu atât mai puțin, nerespectarea regulilor și garanțiilor procedurale care asigură desfășurarea unui proces echitabil (a se vedea

Decizia nr. 150 din 23 februarie 2006, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 267 din 24 martie 2006).

19. Prin Decizia Curții Constituționale nr. 558 din 16 octombrie 2014, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 897 din 10 decembrie 2014, a fost admisă excepția de neconstituționalitate și s-a constatat că dispozițiile art. 142 alin. (1) teza întâi și ale art. 145 alin. (1) din Codul de procedură civilă sunt constituționale în măsura în care motivul de bănuială legitimă nu se raportează la calitatea de judecător la curtea de apel a uneia dintre părți, prezentând relevanță considerentele de la paragrafele 19-26 ale acestei decizii.

V. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

20. În legătură cu problema de drept sesizată poate fi menționată Decizia nr. 7 din 16 mai 2016, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul competent să judece recursul în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 461 din 22 iunie 2016, prin care s-a stabilit că: „*I. Sintagma «instanța la care își desfășoară activitatea» din cuprinsul art. 127 alin. (1) din Codul de procedură civilă trebuie interpretată restrictiv, în sensul că se referă la situația în care judecătorul își desfășoară efectiv activitatea în cadrul instanței competente să se pronunțe asupra cererii de chemare în judecată în primă instanță*”, relevante fiind considerentele de la paragrafele 64-73.

21. De asemenea, prin Decizia nr. 24 din 19 octombrie 2020, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 144 din 11 februarie 2021, s-a statuat că: „*În cazul în care judecătorul este investit să judece o cale extraordinară de atac de retractare împotriva unei decizii date tot într-o cale extraordinară de atac de retractare exercitată succesiv împotriva hotărârii sale din apel sau recurs, nu sunt aplicabile prevederile art. 41 alin. (1) teza întâi din Codul de procedură civilă, dacă din circumstanțele particulare ale litigiului reiese în mod evident că acesta nu este pus în situația de a-și evalua, direct sau indirect, propria hotărâre.*

În temeiul art. 41 alin. (1) din Codul de procedură civilă, judecătorul care a pronunțat decizia din apel este incompatibil absolut să soluționeze cererea de revizuire sau contestația în anulare exercitată împotriva deciziei date în recursul declarat împotriva deciziei sale din apel.” (a se vedea considerentele de la paragrafele 64-67 și 98-102)

VI. Opinia Colegiului de conducere al Curții de Apel Pitești

22. Punctul de vedere majoritar al Colegiului de conducere al Curții de Apel Pitești este în sensul primei opinii exprimate în practica judiciară, respectiv al interpretării în sens larg a sintagmei „*instanța la care una dintre părți este judecător*” din cuprinsul art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă.

23. Constatând că există practică judiciară neunitară și opinii divergente la nivelul instanțelor judecătorești privind problema de drept referitoare la interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă, s-a apreciat că se impune sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în vederea pronunțării unei decizii de recurs în interesul legii.

VII. Opinia procurorului general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție

24. Procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a apreciat ca fiind în litera și spiritul legii cea de-a doua orientare jurisprudențială, fiind susținută prin argumente de interpretare logică, sistematică și teleologică.

25. Astfel, a arătat că semnificația sintagmei „*instanța la care una dintre părți este judecător*”, conținută de prevederile art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă, trebuie identificată prin luarea în considerare a contextului și a materiei reglementate.

26. Întrucât această sintagmă se regăsește în cuprinsul unei norme prin care legiuitorul a reglementat într-o materie care vizează organizarea judiciară și care, din punct de vedere topografic, este plasată în titlul II al Codului de procedură civilă, intitulat „*Participanții la procesul civil*”, distinct de prevederile titlului III al Codului de procedură civilă, intitulat „*Competența instanțelor judecătorești*”, rezultă că ea trebuie să primească un sens unitar, propriu materiei reglementate și topografiei sale în arhitectura Codului de procedură civilă.

27. Acest înțeles coincide cu sensul cel mai restrâns al noțiunii de „instanță” și are semnificația de „complet de judecată/judecător” căruia i s-a repartizat cauza pentru soluționare.

28. Distinct de aceste argumente care au în vedere interpretarea sistematică a legii și caracterul normelor în care este plasată sintagma aflată în discuție, interpretarea și aplicarea restrictive în sensul celei de-a doua orientări de jurisprudență sunt susținute și de argumente de interpretare logică și teleologică, avându-se în vedere, pe de o parte, natura obiectivă a cazului de incompatibilitate prevăzut de art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă și, pe de altă parte, necesitatea interpretării și aplicării legii într-o manieră care să nu genereze blocaje funcționale, ci să le preîntâmpine.

29. Dispozițiile art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă reglementează un caz de incompatibilitate relativă și se referă la imparțialitatea obiectivă a judecătorului, astfel cum acest concept a fost dezvoltat în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului.

30. În consecință, norma prin care este instituit acest caz de incompatibilitate denotă preocuparea legiuitorului național de a elimina aprioric îndoielele justițiabililor cu privire la imparțialitatea judecătorului investit cu soluționarea unei cauze, imparțialitate prezumată a fi afectată de calitatea specială a uneia dintre părțile din cauză, aceea de judecător la o instanță la care el, soțul sau rudele lor până la gradul al patrulea inclusiv ori afiniilor lor, după caz, sunt, la rândul lor, părți într-un proces.

31. Interpretarea și aplicarea legii în sensul celei de-a doua orientări de jurisprudență prezintă avantajul practic de a preîntâmpina apariția unor blocaje în ceea ce privește îndeplinirea actului de justiție, mai ales atunci când motivul de incompatibilitate relativă prevăzut de art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă se greșează pe situația-premisă dată de aplicarea dispozițiilor art. 127 alin. (1) din Codul de procedură civilă în privința acțiunilor colective formulate de toți judecătorii unei instanțe, pentru care trebuie sesizată, în mod obligatoriu, o instanță aflată în circumscripția unei curți de apel învecinate.

32. În consecință, orice limitare a opțiunilor de compunere a unui complet de judecată trebuie să fie interpretată restrictiv, pentru că normele care conțin restricții sunt de strictă interpretare și aplicare.

33. În concluzie, Ministerul Public a apreciat că, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă, sintagma „*instanța la care una dintre părți este judecător*” are o semnificație restrânsă, aceea de complet de judecată în cadrul căruia una dintre părți este judecător.

VIII. **Opinia judecătorilor-raportori**

34. Prin raportul întocmit în cauză, judecătorii-raportori au apreciat că sintagma analizată are o semnificație restrânsă, aceea de complet de judecată.

IX. **Înalta Curte de Casație și Justiție**

Asupra admisibilității recursului în interesul legii

35. Potrivit dispozițiilor art. 514 din Codul de procedură civilă: „*Pentru a se asigura interpretarea și aplicarea unitară a legii de către toate instanțele judecătorești, procurorul general al Parchetului de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție, din oficiu sau la cererea ministrului justiției, Colegiul de conducere*

al Înaltei Curți de Casație și Justiție, colegiile de conducere ale curților de apel, precum și Avocatul Poporului au îndatorirea să ceară Înaltei Curți de Casație și Justiție să se pronunțe asupra problemelor de drept care au fost soluționate diferit de instanțele judecătorești.”

36. Conform prevederilor art. 515 din Codul de procedură civilă: „*Recursul în interesul legii este admisibil numai dacă se face dovada că problemele de drept care formează obiectul judecății au fost soluționate în mod diferit prin hotărâri judecătorești definitive, care se anexează cererii.*”

37. Textele de lege menționate stabilesc condițiile de admisibilitate a sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție pentru pronunțarea unei decizii de recurs în interesul legii, determinând, în același timp, și limitele analizei instanței în soluționarea acesteia.

38. Procedând la verificarea legalității investiției, în acord cu prevederile art. 514 din Codul de procedură civilă, se constată că Înalta Curte de Casație și Justiție a fost legal investită de Colegiul de conducere al Curții de Apel Pitești în vederea pronunțării deciziei de recurs în interesul legii, colegiile de conducere ale instanțelor făcând parte din categoria subiecților ce pot promova recursul în interesul legii.

39. În ceea ce privește condițiile de admisibilitate ce trebuie îndeplinite cumulativ, respectiv: sesizarea să aibă ca obiect o problemă de drept (i); această problemă de drept să fi fost dezlegată diferit de instanțele judecătorești (ii); dovada soluționării diferite să se facă prin hotărâri judecătorești definitive (iii); hotărârile judecătorești să fie anexate sesizării (iv), se constată că toate acestea sunt îndeplinite.

40. Astfel, problema de drept cu care a fost sesizată Înalta Curte de Casație și Justiție privește interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă, în sensul de a se stabili dacă sintagma „*instanța la care una dintre părți este judecător*” trebuie interpretată în sens larg, interesând faptul că partea este judecător în cadrul instanței pe rolul căreia se află cauza în care judecătorul este, la rândul său, parte, iar nu și calitatea acestuia de membru în completul de judecată investit cu judecarea procesului, sau trebuie interpretată restrictiv, reținându-se că se referă la completul de judecată în cadrul căruia una dintre părți este judecător, fiind legal investit cu soluționarea cauzei în care judecătorul care formulează declarația de abținere este, la rândul său, parte.

41. În același timp, din înscrisurile anexate memoriului de recurs în interesul legii rezultă că se identifică practică judiciară neunitară la nivelul Înaltei Curți de Casație și Justiție, precum și al curților de apel și tribunalelor, conturându-se orientările divergente menționate de titularul sesizării și întemeiate pe interpretarea și aplicarea aceluiași prevederi legale, ceea ce justifică necesitatea pronunțării unei decizii care să asigure unificarea jurisprudenței.

42. Așadar, recursul în interesul legii îndeplinește condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 514 și 515 din Codul de procedură civilă în privința situației prevăzute la art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă.

Asupra fondului sesizării

43. Dispozițiile legale supuse interpretării Înaltei Curți de Casație și Justiție prin prezentul mecanism de unificare a practicii judiciare vizează unul dintre cazurile de incompatibilitate a judecătorului prevăzute de dispozițiile Codului de procedură civilă, respectiv art. 42 alin. (1) pct. 5.

44. Situația vizată de textul legal supus interpretării, „*Judecătorul este, de asemenea, incompatibil de a judeca (...) dacă el, soțul sau rudele lor până la gradul al patrulea inclusiv ori afiniilor lor, după caz, sunt părți într-un proces care se judecă la instanța la care una dintre părți este judecător*”, constituie un caz de incompatibilitate relativă determinat de posibilitatea existenței unui interes al judecătorului.

45. Spre deosebire de alte cazuri de incompatibilitate relativă, în această ipoteză, existența interesului direct sau indirect al judecătorului este prezumată de lege, fără a se putea face dovada contrară, lipsa de obiectivitate fiind determinată de tentația de a crea o jurisprudență care să îi fie favorabilă în propriul litigiu, în speranța că, dând câștig de cauză părții care este judecător, va obține de la acesta același serviciu.

46. Sesizarea de recurs în interesul legii formulată de Colegiul de conducere al Curții de Apel Pitești pune în evidență două interpretări diametral opuse ale sintagmei „*instanța la care una dintre părți este judecător*”, conținută de art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă.

47. În doctrină¹ s-a arătat că noțiunea de „instanță” este susceptibilă de patru sensuri:

— în sensul cel mai larg, prin „instanță” se înțelege autoritatea împuternicită de lege să soluționeze litigiul dintre părți; acest sens al noțiunii are în vedere toate organele de jurisdicție înființate prin lege, atât instanțele judecătorești, cât și celelalte organe cu atribuții jurisdicționale din afara sistemului instanțelor judecătorești;

— într-un sens mai restrâns, noțiunea desemnează numai „instanțele judecătorești”, astfel cum acestea sunt desemnate în art. 126 alin. (1) din Constituția României, text potrivit căruia „*Justiția se realizează prin Înalta Curte de Casație și Justiție și prin celelalte instanțe judecătorești stabilite de lege*”, și în art. 2 alin. (2) din Legea nr. 304/2022 privind organizarea judiciară, cu modificările ulterioare (Legea nr. 304/2022), în care sunt enumerate instanțele judecătorești prin care se realizează justiția, respectiv Înalta Curte de Casație și Justiție, curțile de apel, tribunalele, tribunalele specializate, instanțele militare și judecătoriile. Acest sens este avut în vedere și în Decizia Plenului Curții Constituționale nr. II din 15 februarie 1995, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 47 din 13 martie 1995, privind înțelesul noțiunii de „instanță judecătorească”;

— într-un sens și mai restrâns, prin „instanță” se înțelege un anumit grad de jurisdicție, adică organul judiciar în fața căruia se află, în una dintre etapele sale, un proces oarecare. Sensul se regăsește în expresiile „judecata în primă instanță”, „instanța de apel”, „instanța de recurs”, „instanța competentă să judece”, „instanța se declară incompetentă”;

— în sensul cel mai restrâns, prin „instanță” se înțelege formațiunea de judecată — completul de judecată sau judecătorul care soluționează o anumită pricină; în acest sens este folosită noțiunea de „instanță”, de pildă, în cuprinsul art. 51 din Codul de procedură civilă, care se referă la procedura de soluționare a abținerii sau a recuzării.

48. Relativ la primele trei accepțiuni, în literatura de specialitate s-a evidențiat faptul că acestea vizează competența, iar cea de-a patra are în vedere un aspect de organizare judecătorească, astfel încât, pentru evitarea confuziilor, este absolut necesar ca, pentru fiecare ipoteză normativă, să se stabilească semnificația exactă a noțiunii de „instanță” prin interpretarea normelor procesuale în mod sistematic și logic, pentru a nu se ajunge la soluții contrare celor avute în vedere de legiuitor la momentul edictării lor.

49. Revenind la prezenta sesizare, se remarcă faptul că, în prima orientare de jurisprudență, noțiunea de „instanță” conținută de art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă a primit o interpretare și aplicare extensivă, conform celui de-al doilea înțeles anterior prezentat.

50. Dimpotrivă, în cea de-a doua orientare jurisprudențială, aceeași noțiune a primit o interpretare și aplicare restrictivă, în sensul celui de-al patrulea înțeles prezentat anterior, înțelesul cel mai restrâns, propriu unei norme de organizare judiciară.

51. Înalta Curte de Casație și Justiție constată că această din urmă orientare de jurisprudență este în litera și spiritul legii, fiind susținută prin argumente de interpretare logică, sistematică și teleologică.

52. Prealabil, modul de interpretare și aplicare a prevederilor art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă implică o analiză a cadrului legislativ în care a operat acest motiv de incompatibilitate.

53. Astfel, prin Legea nr. 18/1948 pentru modificarea Codului de procedură civilă, în Codul de procedură civilă din 1865 a fost introdus art. 27 pct. 4, text care reglementa un nou motiv de recuzare a judecătorului, în următoarea redactare: „*dacă el, soțul sau rudele lor până la al patrulea grad inclusiv, au o pricină asemănătoare cu aceea care se judecă sau dacă au o judecată la instanța unde una din părți este judecător*”. Acest motiv de recuzare a fost păstrat în această formă până la intrarea în vigoare a actualului Cod de procedură civilă, adoptat prin Legea nr. 134/2010.

54. La momentul redactării acestui din urmă cod a devenit relevantă, ca motiv distinct de incompatibilitate, prin art. 41 alin. (1) pct. 4, devenit art. 42 alin. (1) pct. 5 — în redactarea primită în urma republicării — împrejurarea dacă judecătorul, soțul sau rudele lor până la gradul al patrulea inclusiv ori afinii lor, după caz, sunt părți într-un proces care se judecă la instanța la care una dintre părți este judecător.

55. Sub imperiul Codului de procedură civilă din 1865, cazul de incompatibilitate care formează obiectul prezentei analize nu a suscitat controverse.

56. Jurisprudența contradictorie s-a conturat în cauze guvernate de prevederile actualului Cod de procedură civilă, prin care, în cuprinsul art. 127, sub denumirea marginală „*Competența facultativă*”, a fost instituit un mecanism aprioric de asigurare a imparțialității obiective a instanței investite cu soluționarea unei cauze în care un judecător are calitate de reclamant sau, după caz, de pârât.

57. Problema de drept sesizată nu vizează însă un aspect de competență, ci unul de compunere a instanței.

58. Este unanim acceptat că, întrucât instituția incompatibilității se referă la compunerea instanței, normele prin care sunt reglementate cazurile de incompatibilitate sunt norme imperative de organizare judiciară, această calificare fiind dată normelor în discuție chiar și sub imperiul Codului de procedură civilă din 1865, care reglementa instituțiile incompatibilității, abținerii și recuzării în cartea I, referitoare la competența instanțelor judecătorești.

59. Dat fiind acest caracter al normelor în discuție, în literatura de specialitate, precum și în jurisprudența Curții Constituționale s-a arătat că toate cazurile de incompatibilitate sunt de strictă interpretare, neputând fi extinse prin analogie și în privința altor situații nereglementate expres de legiuitor.

60. S-a subliniat că, prin reglementarea limitativă a cazurilor de incompatibilitate, s-a urmărit a se evita exercitarea abuzivă a dreptului părților de a formula cereri de recuzare și, în egală măsură, înlăturarea manevrelor vexatorii și dilatorii din partea acestora.

61. În același sens pot fi reținute *mutatis mutandis* și considerentele dezvoltate în paragraful 66 al Deciziei nr. 24 din 19 octombrie 2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii, în care s-a statuat cu privire la dispozițiile art. 41 din Codul de procedură civilă, care reglementează incompatibilitatea absolută, că acestea sunt de strictă interpretare și aplicare, întrucât conțin o restricție de drepturi.

¹ Mihaela Tăbărcă, *Drept procesual civil*, vol. I, *Teoria generală*, Editura Universul Juridic, București, 2013, paginile 268 și 269; Ion Deleanu, *Tratat de procedură civilă*, vol. I, ediție revăzută, completată și actualizată, Editura Universul Juridic, București, 2013, paginile 342 și 343; Maria Fodor, *Drept procesual civil*, Editura Universul Juridic, București, 2014, paginile 172 și 173; Evelina Oprina, *Participanții la procesul civil*, Editura Rosetti, București, 2005, paginile 18 și 19; Viorel Mihai Ciobanu, *Tratat teoretic și practic de procedură civilă*, vol. I, *Teoria generală*, Editura Național, București, 1996, paginile 304 și 305.

62. Prin urmare, trebuie constatat că dispozițiile art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă sunt de strictă interpretare și aplicare.

63. În conformitate cu dispozițiile art. 37 alin. (2) din Legea nr. 24/2000 privind normele de tehnică legislativă pentru elaborarea actelor normative, republicată, cu modificările și completările ulterioare, dacă o noțiune sau un termen nu este consacrat sau poate avea înțelesuri diferite, semnificația acestuia în context se stabilește prin actul normativ ce îl instituie, în cadrul dispozițiilor generale sau într-o anexă destinată lexicului respectiv, și devine obligatoriu pentru actele normative din aceeași materie.

64. Aplicând aceste norme de tehnică legislativă, semnificația sintagmei „*instanța la care una dintre părți este judecător*”, conținută de prevederile art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă, se impune a fi înțeleasă prin luarea în considerare a contextului și a materiei reglementate.

65. Întrucât această sintagmă se regăsește în cuprinsul unei norme prin care legiuitorul a reglementat într-o materie care vizează organizarea judiciară și care, din punct de vedere topografic, este plasată în titlul II al Codului de procedură civilă, intitulat „*Participanții la procesul civil*”, distinct de prevederile titlului III al Codului de procedură civilă, intitulat „*Competența instanțelor judecătorești*”, rezultă că ea trebuie să primească un sens unitar, propriu materiei reglementate și topografiei sale în arhitectura Codului de procedură civilă.

66. Acest înțeles coincide cu sensul cel mai restrâns al noțiunii de „instanță”, anterior prezentat, și are semnificația de „complet de judecată/judecător” căruia i s-a repartizat cauza pentru soluționare.

67. Distinct de aceste argumente care au în vedere interpretarea sistematică a legii și caracterul normelor în cadrul cărora se regăsește sintagma aflată în discuție, interpretarea și aplicarea restrictivă în sensul celei de-a doua orientări de jurisprudență sunt susținute și de argumente de interpretare logică și teleologică, care au în vedere, pe de o parte, natura obiectivă a cazului de incompatibilitate prevăzut de art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă, și, pe de altă parte, necesitatea interpretării și aplicării legii într-o manieră care să nu genereze blocaje funcționale în activitatea instanțelor, ci să le preîntâmpine.

68. Norma prin care este instituit acest caz de incompatibilitate denotă preocuparea legiuitorului național de a elimina aprioric îndoilele justițiabililor cu privire la imparțialitatea judecătorului învestit cu soluționarea unei cauze, imparțialitatea prezumă a fi afectată de calitatea specială a uneia dintre părțile din cauză, aceea de judecător la o instanță la care el, soțul sau rudele lor până la gradul al patrulea inclusiv ori afinii lor, după caz, sunt, la rândul lor, părți într-un proces.

69. În doctrina anterioară, fundamentată pe Codul de procedură civilă din 1865, s-a menționat că, în această ipoteză, judecătorul ar putea urmări să obțină îndatorarea unui coleg, care este parte în litigiul pe care îl are de rezolvat și că motivul de recuzare prevăzut de art. 27 pct. 4 din Codul de procedură civilă din 1865, asemănător celui în discuție, reprezintă o prevenire a tentației de a da câștig de cauză părții care este judecător, astfel încât să îl îndatoreze și să îi răspundă într-un mod similar.

70. Aceleași rațiuni se mențin și în privința cazului de incompatibilitate prevăzut de art. 42 alin. (1) pct. 5 din actualul Cod de procedură civilă, referitor la care, în doctrină, s-a arătat că existența interesului judecătorului este prezumată de lege, fără a se putea face dovada contrară, lipsa de obiectivitate a judecătorului putându-se datora, după caz, speranței că, dând câștig de cauză părții care este judecător, va obține de la acesta din urmă același serviciu.

71. Așadar, în ipoteza acestui caz de incompatibilitate, legiuitorul prezumă absolut lipsa de imparțialitate a judecătorului, determinată de interesul direct sau indirect al

acestuia în a obține, la rândul său, o atitudine favorabilă în propria cauză sau în cea a soțului, a rudelor sale până la gradul indicat de legiuitor ori a afinilor lor, din partea judecătorului care este parte în cauza pe care o are de soluționat.

72. Similar a raționat și Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru soluționarea recursului în interesul legii în privința dispozițiilor art. 41 alin. (1) din actualul Cod de procedură civilă, în paragrafele 98 și 99 ale Deciziei de recurs în interesul legii nr. 24 din 19 octombrie 2020, arătând că aceste dispoziții legale au la bază o prezumție absolută de lipsă de obiectivitate a judecătorului în situațiile expres menționate de acest text, prezumțiile, conform doctrinei, având la bază un raționament care se bazează pe probabilități, generalizând ceea ce este dominant și comun pentru anumite fapte și împrejurări.

73. Or, rațional, interesul, direct sau indirect, de a obține un tratament favorabil nu poate exista decât în raport cu un alt coleg judecător, membru al unui complet de judecată — „instanță” în sensul normelor de organizare judecătorească, investit cu soluționarea pricinii, nu în raport cu o „instanță” în sensul dispozițiilor art. 126 alin. (1) din Constituție și ale art. 2 alin. (2) din Legea nr. 304/2022, înțeles avut în vedere și în cuprinsul Deciziei Plenului Curții Constituționale nr. II din 15 februarie 1995.

74. Interpretarea și aplicarea legii în sensul celei de-a doua orientări de jurisprudență prezintă, totodată, avantajul practic de a preîntâmpina apariția unor blocaje în ceea ce privește îndeplinirea actului de justiție, mai ales atunci când motivul de incompatibilitate relativă prevăzut de art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă se grefează pe situația-premisă dată de aplicarea dispozițiilor art. 127 alin. (1) din Codul de procedură civilă în privința acțiunilor colective formulate de toți judecătorii unei instanțe, pentru care trebuie sesizată, în mod obligatoriu, o instanță aflată în circumscripția unei curți de apel învecinate.

75. Existența unei apropieri profesionale prin prisma instanței la care funcționează judecătorul permite părții adverse să aleagă o instanță de același grad dintr-o curte de apel învecinată celei în care își desfășoară activitatea, în virtutea art. 127 din Codul de procedură civilă. Judecătorul reclamant nu are o astfel de opțiune, ci are obligația de a sesiza o instanță de același grad dintr-o curte de apel învecinată, conform art. 127 alin. (1) din Codul de procedură civilă. Dacă o instanță de judecată are calitatea de pârât sau de reclamant, așa cum rezultă din art. 127 alin. (21) din Codul de procedură civilă, prevederile art. 127 alin. (1) și (2) se vor aplica în mod corespunzător. Această competență facultativă reprezintă o limitare a opțiunilor de judecată în cauzele în care sunt implicați judecători, procurori, asistenți judiciari și grefieri — așa cum rezultă din art. 54 și art. 127 alin. (3) din Codul de procedură civilă — care s-ar adăuga limitării ce ar fi impuse, dacă am fi de acord cu prima orientare de interpretare extensivă a prevederilor art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă.

76. Trebuie remarcat că, și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, simpla existență a unei relații de colegialitate a judecătorului cu o parte din dosar nu reprezintă un element obiectiv apt să afecteze imparțialitatea judecătorului.

77. În acest sens, așa cum rezultă din Hotărârea din 9 iulie 2005, pronunțată în Cauza A.K. împotriva Lichtensteinului, Curtea Europeană a Drepturilor Omului a reținut, la paragraful 82, că „(...) cererile de recuzare nu ar trebui să fie capabile să paralizeze sistemul juridic al statului reclamantului. Acest aspect prezintă importanță specială atunci când privește o instanță de ultimă jurisdicție și când, cu privire la o cerere de recuzare, în consecință, nu se poate decide de către o curte de apel. În plus (...) în jurisdicții mici, standarde excesiv de stricte în privința cererilor de recuzare ar putea nejustificat împiedica administrarea justiției” (în același sens este și Hotărârea din 9 ianuarie 2018 pronunțată în Cauza Nicholas împotriva Ciprului).

78. Din această jurisprudență europeană rezultă preocuparea Curții Europene a Drepturilor Omului de a compatibiliza două

dintre imperativele dreptului la un proces echitabil, prevăzute de art. 6 paragraful 1 din Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, dreptul de acces la un tribunal imparțial, pe de o parte, și dreptul la soluționarea cauzei într-un termen rezonabil, pe de altă parte, de vreme ce o interpretare mult prea rigidă a normelor referitoare la imparțialitatea judecătorilor ar putea să conducă la blocaje în ceea ce privește administrarea eficientă a actului de justiție.

79. În consecință, orice limitare a opțiunilor de compunere a unui complet de judecată trebuie să fie interpretată restrictiv pentru că normele care conțin restricții sunt de strictă interpretare și aplicare.

80. Mai trebuie adăugat că interpretarea în discuție nu ar putea ignora nici finalitatea unei cereri de recuzare, astfel cum aceasta este reflectată în mod constant de către Curtea Constituțională a României. Astfel, sub acest aspect, în jurisprudența Curții Constituționale s-a statuat că cererea de recuzare implică „asigurarea desfășurării normale a judecății, iar nu împiedicarea accesului la justiție” (Decizia nr. 570 din 9 iulie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 981 din 23 octombrie 2020, paragraful 17), recuzarea urmând să protejeze partea „în cazul în care se presupune că judecătorul ar fi lipsit de obiectivitate” (Decizia nr. 40 din 27 ianuarie 2005, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 165 din 24 februarie 2005).

81. Totodată, conform Deciziei Curții Constituționale nr. 558 din 16 octombrie 2014, „(...) judecătorii se bucură de prezumția constituțională de imparțialitate, aceasta fiind atașată statutului lor profesional. Această prezumție poate fi, însă, răsturnată, în mod individual, cu privire la fiecare judecător în parte, în condițiile în care se demonstrează lipsa imparțialității subiective sau obiective a judecătorului” (paragraful 20).

88. Pentru considerentele arătate, fiind întrunite dispozițiile art. 514 și 515 din Codul de procedură civilă, în temeiul dispozițiilor art. 517 alin. (1) din același cod,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Admite recursul în interesul legii formulat de Colegiul de conducere al Curții de Apel Pitești și, în consecință, stabilește că: *În interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 42 alin. (1) pct. 5 din Codul de procedură civilă, sintagma „instanța la care una dintre părți este judecător” are o semnificație restrânsă, aceea de complet de judecată în cadrul căruia una dintre părți este judecător.*

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 517 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 20 octombrie 2025.

PREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
LIA SAVONEA

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Repana

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR



„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329
C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR
și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPMB (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro
Relații cu publicul: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.
Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78/79/83.
Pentru publicări, încărcăți actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

